

4.1 Kūryba, kelianti patriotiškumą

1. Perskaitykite straipsnio apie Maironį ištrauką ir parašykite, kas sutvirtino poeto pasiryžimą rašyti lietuviškai.

Jonas Mačiulis-Maironis (1862–1932) – poetas, katalikų dvasininkas, teologijos daktaras, profesorius.

Mokėsi Kauno gimnazijoje, pasižymėjo matematiniais gabumais, ėmė domėtis literatūra, pradėjo rašyti eilėraščius lenkų kalba. Baigęs gimnaziją pasirinko literatūros studijas: 1883 m. įstojo į Kijevo universitetą, bet studijomis, mokslo lygiu nusivylė. Po metų išvažiavo į Kauno kunigų seminariją. Studijuodamas skaitė Lietuvos romantikų veikalus. Ši lektūra galutinai suformavo jo tautinį sąmoningumą, o lietuvių poetai Kristijonas Donelaitis ir Antanas Baranauskas sutvirtino pasiryžimą kurti lietuvių kalba. Sudeginęs anksčiau parašytas lenkiškas eiles, ėmė rašyti lietuviškai, tarp bendramokslių pagarsėjo kaip poetas. 1885 m. debiutavo Aušroje, Zvalionio slapyvardžiu nusiuntęs eilėraščių „Lietuvos vargas“.

Pagal Brigitą Speičytę „Maironis“

4.1 Kūryba, kelianti patriotiškumą

2. Perskaite Maironio eilėraštį, užpildykite lentelę ir atsakykite į klausimus.

Trakų pilis

Pelėsiais ir kerpėm apaugus aukštai
Trakų štai garbinga pilis!
Jos aukštus valdovus užmigdė kapai,
O ji tebestovi dar vis.
Bet amžiai bėga, ir griūvančios sienos
Kas dieną nyksta, apleistos ir vienos!..

Kai vėjas pakyla ir drumsčias vanduo,
Ir ežeras veržias platyn, –
Banga gena bangą, ir bokšto akmuo
Paplautas nuvirsta žemyn.
Taip griūva sienos, liūdnesnės kas dieną,
Graudindamos jautrią širdį ne vieną.

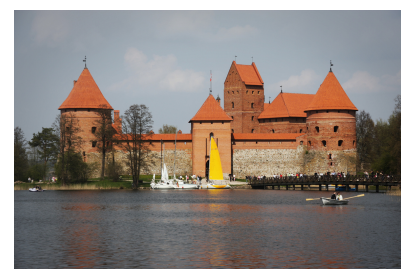
Pilis! Tu tiek amžių praleidai garsiai!
Ir tiek mums davei milžinų!
Tu Vytauto didžio galybę matei,
Kad jojo tarp savo pulkų!
Kur tavo galia, garsi palikimais?
Kur ta senovė, brangi atminimais?

Nutilusios sienos, apleistos visų,
Be sargo, ginklų, be žmogaus!
Kiek primenat jūs man brangiausių laikų
Ant vieškelio amžių plataus!
Laikai brangiausi! Ar mums dar sugrįšite?
Ar vien minėsme kaip savo jaunystę?

Kada tik keliu važiauvau pro Trakus,
Man verkė iš skausmo širdis;
Gaili ašarėlė beplovė skruostus
Ir mėlynas temdė akis!
Ir veltui dvasią raminti norėjau,
Aplinkui vien tamsią naktį regėjau.

Maironis

4.1 Kūryba, kelianti patriotiškumą

Klausimai

1. Raskite ir išrašykite eilėraštyje pavartotas personifikacijas (1–2).
2. Išrašykite žodžius, kurie eilėraštyje nusako laiką.
3. Išrašykite žodžius, kurie eilėraštyje nusako erdvę.
4. Aprašykite eilėraštyje kalbančiojo (lyrinio subjekto) jausmus.
5. Kalbant apie Trakų pilį praeityje, pasitelkiamas pakilus tonas. Kas jį padeda kurti?

Personifikacija (įsmevinimas) – žmogui būdingų savybių suteikimas gamtos reiškiniams, gyvūnams arba abstraktiems dalykams.

Atsakymai

1. _____

2. _____

3. _____

4. _____

5. _____

4.1 Kūryba, kelianti patriotiškumą

3. Papasakokite suolo draugui apie kokį nors jūsų miesto ar miestelio istorinį objektą, kuris jums daro didžiulį įspūdį. Sukurkite to objekto iliustraciją.

Mano krašto istorinis objektas

